

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการรักษาวินัยของข้าราชการตำรวจ ในสังกัด กองบังคับการสายตรวจและปฏิบัติการพิเศษ กองบัญชาการตำรวจนครบาล เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาความสัมพันธ์เปรียบเทียบปัจจัยที่แตกต่างกัน ระหว่างข้าราชการตำรวจที่รักษาวินัยได้แตกต่างกัน โดยมีระเบียบวิธีวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การเก็บรวบรวมข้อมูล
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นข้าราชการตำรวจ สังกัดกองบังคับการสายตรวจและปฏิบัติการพิเศษ กองบัญชาการตำรวจนครบาล ตำแหน่งตั้งแต่ลูกแถวผู้บังคับหมู่ รองสารวัตร หรือเทียบรองสารวัตร สารวัตรหรือเทียบสารวัตร จนถึงรองผู้กำกับการ หรือเทียบรองผู้กำกับการ จาก 7 กองกำกับการ 45 แผนก จำนวนทั้งสิ้น 2,783 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage Sampling) ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 แบ่งข้าราชการตำรวจ สังกัดกองบังคับการสายตรวจและปฏิบัติการพิเศษกองบัญชาการตำรวจนครบาล ที่กำลังปฏิบัติหน้าที่ตามกลุ่ม ตำแหน่งลูกแถว-รองผู้กำกับการหรือเทียบรองผู้กำกับการ ได้ดังนี้

ลูกแถวและผู้บังคับหมู่	จำนวน	2,597 คน
รองสารวัตรหรือเทียบเท่ารองสารวัตร	จำนวน	123 คน
สารวัตรหรือเทียบเท่าสารวัตร	จำนวน	42 คน
รองผู้กำกับการหรือเทียบเท่ารองผู้กำกับการ	จำนวน	21 คน

ขั้นที่ 2 การหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ในกลุ่มประชากรที่มีจำนวนน้อย จำเป็นต้องใช้กลุ่มตัวอย่างที่มีสัดส่วนค่อนข้างมาก โดยกำหนดและคำนวณดังนี้

1. กลุ่มที่มีประชากรจำนวนไม่ถึง 100 คน จะทำการสอบถามทั้งหมด คือ

รองผู้กำกับการหรือเทียบเท่า	จำนวน 21 คน
สารวัตรหรือเทียบเท่า	จำนวน 42 คน

2. กลุ่มที่มีจำนวนเกิน 100 คน แต่ไม่ถึง 1,000 คน จะใช้สัดส่วนร้อยละ 50 ได้แก่

รองสารวัตรหรือเทียบเท่า	จำนวน 123 คน
คิดเป็นกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน $61.5 \text{ คน} = 62 \text{ คน}$

3. กลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุดคือ กลุ่มลูกแถวและผู้บังคับหมู่ จำนวน 2,597 คน จะใช้สัดส่วนร้อยละ 10 คิดเป็นตัวอย่าง $259.7 \text{ คน} = 260 \text{ คน}$

ได้จำนวนตัวอย่างทั้งสิ้น 385 คน ซึ่งจะแยกเก็บข้อมูลในแต่ละระดับตำแหน่ง ซึ่งมีสัดส่วนดังนี้

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนข้าราชการตำรวจ สังกัดกองบังคับการสายตรวจ และปฏิบัติการพิเศษ โดยแบ่งกลุ่มตามตำแหน่งตั้งแต่รองผู้กำกับการจนถึงลูกแถว

ตำแหน่ง	จำนวน (คน)	คิดเป็นร้อยละ	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
รองผู้กำกับการ	21	100	21
สารวัตร	42	100	42
รองสารวัตร	123	50	62
ผู้บังคับหมู่ถึงลูกแถว	2,597	10	260
รวม	2,783	-	385

ที่มา : แผนกทะเบียนพล กองบังคับการสายตรวจและปฏิบัติการพิเศษ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำมาวิเคราะห์ โดยผู้วิจัยได้รวบรวมจากการศึกษางานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องแล้ว นำมาปรับปรุงให้เหมาะสมและสอดคล้องกับลักษณะงานวิจัย พื้นฐานของประชากรและแนวคิดในการวิจัย โดยมีเนื้อหาในแบบสอบถามซึ่งแบ่งออกเป็น 6 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลชีวสังคมของข้าราชการตำรวจ ได้แก่ ระดับตำแหน่ง ปฏิบัติหน้าที่สังกัด ระยะเวลาในการปฏิบัติราชการตำรวจ รายได้สุทธิต่อเดือน อายุ ปฏิบัติหน้าที่สัมผัสประชาชนหรือไม่ และระดับการศึกษา ในส่วนนี้จะมีคำถามเปิด (Opened Ended) และคำถามปิด (Closed Ended)

ส่วนที่ 2 แบบวัดสภาพจิตของข้าราชการตำรวจมีลักษณะเป็นประโยค ประกอบด้วยมาตราจำนวน 20 ข้อ ได้แก่ข้อความที่เป็นประโยคแสดงถึงความรู้สึกของผู้ถูกศึกษาเกี่ยวกับสภาพการทำงานที่เบี่ยงเบนไปจากปกติ เช่น หมกมุ่นใจ ไร้ความหวัง วิตกกังวล ความหงุดหงิด ความกลัว ความวิตกกังวล มีมาตราประเมินค่า 6 หน่วย คือ จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย เกณฑ์การให้คะแนนเป็น 1 ถึง 6 คะแนน ตามลำดับ มีหีสัยคะแนนอยู่ระหว่าง 20-120 คะแนน

ส่วนที่ 3 แบบวัดการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของข้าราชการตำรวจ เป็นแบบวัดชนิดให้ผู้ตอบเลือกตอบ จำนวน 10 เรื่อง ซึ่งเป็นเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันและในการทำงาน เช่น การมาทำงานเวลาเช้า การเลือกตั้งหัวหน้าหน่วยงาน การช่วยเหลือเพื่อนร่วมงาน เป็นต้น ในแต่ละเรื่องนั้นให้ผู้ถูกศึกษาสมมติตนเองเป็นตัวละครเอกในเรื่องและให้คิดว่าถ้าตนเองเป็นบุคคลในเรื่อง จะตัดสินใจทำเช่นนั้นเพราะเหตุใด แล้วเลือกเหตุผลที่ตรงกับความคิดของตนมากที่สุด หนึ่งคำตอบจากทั้งหมดเลือก 6 ข้อเลือก ที่มีอยู่ในแต่ละเรื่อง

เกณฑ์การให้คะแนน

เมื่อได้คำตอบของกลุ่มตัวอย่างแล้ว จึงนำมาให้คะแนนโดยพิจารณาว่า ผู้ตอบเลือกเหตุผลที่แสดงถึงจริยธรรมขั้นใด จากขั้นที่ 1 ถึง 6 ตามทฤษฎีของ Kohlberg โดยตัวเลือกแต่ละตัวทั้ง 6 ตัว ในแต่ละเรื่องนั้น แสดงถึงเหตุผลเชิงจริยธรรมตั้งแต่ขั้นที่ 1 ถึง 6 และถูกนำพินิจตามลำดับที่ปะปนกัน คะแนนของผู้ตอบแต่ละข้อจะแสดงให้เห็นถึงการใช้จริยธรรมของผู้ตอบว่าอยู่ในขั้นใด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมขั้นที่ 1	=	1 คะแนน
การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมขั้นที่ 2	=	2 คะแนน
การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมขั้นที่ 3	=	3 คะแนน
การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมขั้นที่ 4	=	4 คะแนน
การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมขั้นที่ 5	=	5 คะแนน
การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมขั้นที่ 6	=	6 คะแนน

มีพิสัยคะแนนอยู่ระหว่าง 10-60 คะแนน

ส่วนที่ 4 แบบวัดทัศนคติของข้าราชการตำรวจ ซึ่งประกอบไปด้วยข้อคำถามที่เป็นเครื่องชี้วัดถึงความรู้ความเข้าใจในงาน ความรู้สึกที่ต่องานและความสามารถในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ จำนวน 15 ข้อ มีมาตรประเมินค่า 5 หน่วย คือ มากที่สุด มากปานกลาง น้อย น้อยที่สุด เกณฑ์การให้คะแนนเป็น 1 ถึง 5 คะแนน ตามลำดับ มีพิสัยคะแนนอยู่ระหว่าง 15-75 คะแนน

ส่วนที่ 5 แบบวัดแรงสนับสนุนทางสังคมของข้าราชการตำรวจ ซึ่งประกอบไปด้วยข้อคำถามที่เป็นเครื่องชี้วัดถึงแรงสนับสนุนจากครอบครัว จากผู้บังคับบัญชาและจากเพื่อนร่วมงาน จำนวน 22 ข้อ มีมาตรประเมินค่า 5 หน่วย คือ จริ่งที่สุด จริ่ง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย เกณฑ์ 1 ถึง 5 คะแนนตามลำดับ มีพิสัยคะแนนอยู่ระหว่าง 22-110 คะแนน

ส่วนที่ 6 แบบวัดการรักษาวินัยของข้าราชการตำรวจ ซึ่งประกอบไปด้วยข้อคำถามที่เป็นเครื่องชี้วัดถึงความสำนึกในหน้าที่ และตระหนักในความสำคัญในการปฏิบัติหน้าที่ การปฏิบัติตามวินัยที่วางไว้ และการไม่ละเมิดข้อห้ามของวินัย จำนวน 15 ข้อ มีมาตรประเมินค่า 5 หน่วย คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด เกณฑ์ 1 ถึง 5 คะแนน ตามลำดับ มีพิสัยคะแนนอยู่ระหว่าง 15-75 คะแนน

การทดสอบแบบสอบถาม

1. การหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) โดยนำแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้อง และความครอบคลุมเนื้อหาให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา

2. การหาค่าความเชื่อถือได้ (Reliability) โดยนำแบบสอบถามไปทำการทดสอบกับข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจนครบาล ปทุมวัน ซึ่งมีเขตพื้นที่รับผิดชอบในเขตนครบาล มีสภาพปัญหา อาชญากรรม สังคม การบังคับบัญชา คล้ายคลึงกับประชากรที่ใช้ใน

การศึกษาวินิจฉัย ในครั้งนี้ จำนวน 20 นาย ด้วยตนเอง จากนั้นจึงนำแบบสอบถามมาตรวจหาค่าความเชื่อมั่นจากการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ของคอมพิวเตอร์ในการคำนวณโดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach

ถ้าหากว่าทำให้ค่า Coefficient Alpha ต่ำก็จะตัดข้อความนั้นออกไป

ในการทดสอบรอบแรก สามารถวัดค่า Alpha ในแบบวัดแต่ละตัวได้ดังนี้

แบบวัดเรื่องสุขภาพจิต มีค่า Alpha .9251 แบบวัดเรื่องทัศนคติ มีค่า Alpha .7824 แบบวัดเรื่องการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม มีค่า Alpha .6424 แบบวัดเรื่องแรงสนับสนุนทางสังคม มีค่า Alpha .8562 แบบวัดเรื่องการรักษาวินัย มีค่า Alpha .7302 เมื่อทำการตัดข้อคำถามบางข้อที่มีค่า Alpha ต่ำออกและได้เริ่มนำข้อความในข้อคำถามบางข้อเพื่อให้ได้ข้อความกลมกลืนและสละสลวยมากขึ้นแล้วนำมาคำนวณหาค่า Reliability อีกครั้ง ปรากฏว่าแบบวัดแต่ละตัวมีค่า Coefficient Alpha สูงขึ้นดังนี้

ตารางที่ 3.2

แสดงการเปรียบเทียบค่าอัลฟาในการหริเทศและทดสอบจริงของแบบวัดสุขภาพจิต ทัศนคติ การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม แรงสนับสนุนทางสังคม และการรักษาวินัย

แบบวัด เรื่อง	ค่า Alpha	
	ในการ Pretest	ในการทดสอบจริง
สุขภาพจิต	.9251	.9256
ทัศนคติ	.7824	.8463
การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม	.6424	.6538
แรงสนับสนุนทางสังคม	.8562	.9532
การรักษาวินัย	.7302	.8274

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการต่อไปนี้

1. ขอความร่วมมือจากรองผู้กำกับการและสารวัตรทุกท่าน
2. ส่งแบบสอบถามไปยังรองสารวัตรและผู้บังคับหมู่ โดยการสุ่มแบบบังเอิญขอ

ความร่วมมือให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามจนครบ

ดำเนินการเก็บข้อมูลระหว่าง วันที่ 24-28 พฤศจิกายน 2540 โดยแจกแบบสอบถามทั้งสิ้น 385 ชุด และได้แบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 340 ชุด มีแบบสอบถามไม่สมบูรณ์จำนวน 3 ชุด จึงเหลือแบบสอบถามที่ใช้ได้ทั้งสิ้น 337 ชุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบความถูกต้องแล้ว มาวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for The Social Science, SPSS/PC)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพรรณนา เพื่อบรรยายข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง เป็นตารางแจกแจงความถี่ (Frequencies) โดยระบุค่าข้อมูลเป็นร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviations)
2. การวิเคราะห์หาค่าความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยต่าง ๆ ที่ทำให้ข้าราชการตำรวจรักษาวินัยแตกต่างกัน
3. การวิเคราะห์ถดถอยพหุ (Multiple Regression) เมื่อหาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรักษาวินัยของข้าราชการตำรวจ